

Malacological News

Vol. V. No. 1.

pp 1-4.

2002

Budapest

A csigák tökéletességéről

DRIMMER LÁSZLÓ

Budapest

Abstract: A szerző néhány egyszerű példával illusztrálja, hogy a csigák - összehasonlítva más, felsőbbrendűnek tekintett állatoknál - mennyivel tökéletesebbek.

Meglepve tapasztaljuk, hogy a csigák milyen hajszálpontosan eltalálják magukat. Ha ritka kivételes esetben ez nem így van, annak nem a csigák, hanem a hajszál pontossága vagy pontatlansága az oka.

A bálnáknak tengerre, sőt óceánokra van szükségük hogy megéljenek. Az újszülött bálnát még a lélegzetvételre is az anyjának kell megtanítania. A madaraknak a fészekrakás tudományát a szüleiktől vagy rokonaiktól kell ellesniük. Az újszülött csigáknál ez nem lehetséges, hiszen sem a szüleiket, sem a rokonaikat nem

ismerik, azonban ez mégsem jelent nekik gondot. Mert melyik madárfióka kezdi építeni a saját fészket bent a tojásban? A kis csigák ezzel szemben már egy kezdetben picit, de összkomfortos házzal jönnek a világra, amit pedig nem az anyjuk tojt bele a tojásba, hanem az embriók maguk készítik !!! Felesleges a kérdés hogy kitől tanulták, a felelet csakis az lehet hogy önmaguktól. Önmagától tanulni még a legfejlettebb élőlény, az ember sem képes. Nem is tudna, ugyanis ahhoz hogy valaki bármit is önmagától tanuljon az kellene, hogy azt a bármit jobban tudja önmagánál, és ez ugyebár magában képtelenség. A csigák ebben is kivételek, hiszen minden életfunkciót önmaguktól tanulnak meg, ez pedig magasfokú szellemi képességet feltételez.

Magasabbrendű élőlénynek tekintjük például a keselyűt. Ami az élőhelyét illeti, annál magasabb rendűt már el sem tudunk képzelni. Hűsevő, mégis képtelen elejteni akár egy mezeipockot is. Meg kell várnia míg a táplálékállat elpusztul és csak azután láthat neki az evésnek. Vagy vegyük például a zsiráfot, a természet eme óriási melléfogását. Amerre jár, előtte friss tápláló fű, de ő mégsem képes lelegelni annak ellenére sem, hogy irdatlan hosszú nyaka van. Kénytelen tehát az akáciafélék tüskés leveleivel beérni és még ezért is nyújtózkodnia kell, hiszen ahhoz, hogy a fák tetejét elérje, még az irdatlan nyak sem elég hosszú. Pedig ha legalább olyan normális lábai lennének mint például egy daxlinak, vidáman legelhetné a fűvet. Kérdőző lévén baja van ezzel a hosszú nyakkal is. Mire az irdatlan hosszú nyakon felöklendezi az előzőleg rágás nélkül lenyelt lombot, elfelejti hogy eredetileg mit akart. És ha már a természet így elfuserálta, a fuserálást az utódoknál is folytatnia kell. A zsiráfcsikónak is hosszú nyakának kell lenni hogy egyáltalán elérje a mama nagy magasságban lévő emlőit. És ez a nyak még mindig nem tökéletes. Szegény zsiráf ha

végre a nagy nyújtózkodás után hozzájut a levelekhez, mire az étel az irdatlan nyakon át lejut a gyomorba, addigra már ismét megéhezik és kezdheti előlről.

Ha már a faleveleknél tartunk, vannak falevelet fogyasztó csigák is. De mert eszebbek, eszük ágában sincs nyújtózkodni vagy pláne fára mászni. Tudják, hogy az a levél egyszer le is fog esni, megvárják szépen és akkor fáradság nélkül, a földön elfogyaszthatják. De ha egyeseknek úri kedvük tartja, akár fel is mászhatnak a fákra a levelekért. Az elefántok szintén fogyasztanak falombot. De látott - e már valaki fára mászó elefántot? Ezek is tökéletlen állatok, még a vastag ágak is letörnének alattuk, míg a csigák alatt a vékonyak sem törnek le. A csigák az elfogyasztott táplálék felhasználása terén példamutatóan takarékosak. Tudjuk hogy a négylábú állatoknál a négy láb mozgásához négyszeres energiafelhasználás szükséges. A hatlábú rovaroknál ehhez hatszoros, a nyolclábúaknál nyolcszoros, a százlábúaknál meg egyenesen százszoros energiafelhasználás szükséges. A csigáknál egy lábúak lévén csupán egyszeres energia-

felhasználásról beszélhetünk még akkor is, ha tudjuk, hogy házukat állandóan magukkal cipelik. Ez a tény önmagáért beszél. A medvék barlangokban laknak. Képzeljük el, mekkora nehézséget jelentene nekik, ha barlangjukat magukkal kellene cipelniük. No és a teknősök - vetné fel valaki kételkedő? Hát igen, cipelik a házukat és ezek sem rohagnak összevissza. Ők legalább tanultak valamit a csigáktól. De fára mászni ezek sem képesek.

Más állatok a százalékos összevetést sem állják ki a csigákkal szemben. Nézzük a már említett keselyűt. Az egész madár 37 % - ban toll és csupán 63 % - ban madár. Ha a tollát lefosztjuk, alig találunk alatta madarat. Ilyen tekintetben a zsiráf sem különb. 39 % nyak és mindössze 61 % állat. Az elefántnak még rosszabb az összetétele, mert 63 %-a agyar és formátlan csontok. Ha egy ilyen behemótot kicsontozunk, mindössze 37 % állat marad. Ezzel szemben a csiga 99,92 % - ban csiga és csak 0,08 % nyálka, ilyen aránnyal pedig egyetlen más állat sem büszkélkedhet. Ráadásul olyan csendesek, hogy akár háziállatként is tarthatnánk őket a lakásunkban. Még a

tekintetben is előnyösebbek a kedvenc ölebeknél és macskáknál, hogy teljesen bolhamentesek.

Korábbi tanulmányaimban számos más kiváló tulajdonságaikról szoltam már. Most a csigák egy olyan képességéről kívánok szót ejteni, ami ugyancsak egyedülálló az állatvilágban. Ez az egyes fajok különleges táplálkozási módja. Régióta ismert, hogy a mészkőhegyeknek szikláiba zárva rengeteg csiga maradványai találhatóak. Ezeket a "kövült" csigákat megtalálták már a föld legmagasabb csúcsain is. Hogy kerülhettek oda ahol már semmi növényzet, még egy szál fű sem terem? Az emberek kreáltak egy szép elméletet valamiféle "tengeri üledékről". Hát ez az elmélet már az első pillantásra is sántít. Mert ha tengeri üledék, hogy kerülhet a nagy mélységből például a Himalája tetejére? Schogy! Nincs az a hullámverés amely képes feldobálni ezeket a csigákat ilyen magasságokba. És ha ilyesmi valaha is lehetséges lett volna, hogy kerülhettek be ezekután a csigák a kőzetek belsejébe? Ugye képtelenség?

Nos egyszerű a magyarázat, csak meg kell figyelni a ma is élő sziklalakó csigákat. Láthatjuk, hogy serény igyekezettel eszegetik a mészkő sziklák felületeit. Arról van szó, hogy hajdanán számos faj rászokott a kővéssre amikor még a földön kevés volt a növényzet. Mészkősziklát mindenütt találtak maguknak. Először a hegyek alját kezdték enni, azután lassan fölették magukat az égbenyúló bérccek tetejére is. Ezek az állatok a mai sziklalakókkal ellentétben nem csak a felületet nyalogatták, hanem beleették magukat a sziklák belsejébe is. Ezek az állatok olyan könnyedén ették a kemény kőzetet, mint a vízibolha a burgonyapürét.

Természetesen nem ették meg teljesen a sziklákat, hiszen akkor már egyetlen hegy sem létezne. Egy-egy alkalommal mindig csak keveset rágtak le a sziklából. Ebből kiemésztették a vitaminokat és az ehető részeket, a többi meg kemény lévén benne maradt a testükben. Életük végére azután a testük teljesen megtelik a kőzetek emészthetetlen részével, erről tanúskodnak az úgynevezett "kőbelek". És hogy miért ragaszkodtak ezek a csigák a mészkősziklákhöz? Egyszerűen

azért mert ennek a kőzetfajtának van a legmagasabb tápértéke.

Ennyi talán már elég is lenne a csigák életképességének bizonyításához. Egy jelentős világtörténelmi tény azonban még feltétlenül ide kívánczok. Amikor Przymyskyewicz Hillary, a híres lengyel hegymászó meghódította a Himalája legmagasabb csúcsát, azt hitte hogy ő az első élőlény aki följutott ebbe a magasságba. Meglepete tapasztalta azonban, hogy a kőevő csigák már régóta megelőzték. Csalódottan szúrta bele a zászlóját a kemény talajba és hogy föl ne dőljön, megtámasztotta egy marék kőevő csigával, azután lemászott a hegyről. Odalent becsületesen bevallotta, hogy nem ő az első, mert odafönt van már "egy csomó Lugma". (Aki ért nepáli nyelven, tudja, hogy a lugma az ő nyelvünkön "kőevő csigát" jelent. Innen ered a legmagasabb csúcs nepáli elnevezése: Csomolugma).

Szögezzük le, nem kis teljesítmény volt, hogy csigák hódították meg először a világ legmagasabb hegycsúcsát, és mindezt serpakíséret és oxigénpalack igénybevétele nélkül tették!

Malacological News

Vol. V. No. 1.

pp. 5-7.

2002

Budapest

Egy félreértés következménye

DRIMMER LÁSZLÓ

Budapest

Abstract: A szerző kifejti a "csiga" elnevezés eredetére vonatkozó elméletét.

Csak kevesen tudják, hogy a csiga elnevezés majdnem egyidős az emberiséggel. Mindenesetre azt biztosan állíthatjuk, hogy ez olyan állatcsoport amelyet az ősember elsőként látott el konkrét névvel, amely név azóta is változatlan formában fennmaradt. Az, hogy az elnevezés félreértésen alapul, mit sem von le történelmi jelentőségéből.

Lássuk a konkrét eseményeket: Valamikor az ősidőkben az akkori legfejlettebb törzs nagy ünnepre készült. Az emberré válás 10. és az artikulált beszéd kialakulásának 3. évfordulóját kívánták nagyszabású dinomdánommal megünnepelni.

Akkoriban még az ünnep egyet jelentett azzal, hogy mindenki degeszre ehette magát, így érthető, hogy bármilyen alkalmat megragadtak egy kis ünnepség megrendezésére. A törzs vadászai már kora hajnalban nagy üdvrivalgással elindultak a környező völgyekbe, hogy kellő számú ehető vadat ejtsenek el. Eleinte az állatokra még csak kétféle megnevezést használtak: olyan állatok amelyeket ők esznek, valamint olyanok amelyek őket eszik. Más elnevezést még nem ismertek. Természetesen aznap az előbbi csoportból kívántak elejteni annyit, amennyit csak lehetséges.

Ahogy említettem, örömteli kurjongatásokkal közelítették meg a kiszemelt völgyeket, nem csoda hát, hogy a megrémült állatok időben elszeleltek a

vadászok elől. Telt - múlt az idő, a déli harangszó elhangzása után két órával még egy fia zsákmányt sem ejtettek. A nagy igyekezetben már a gyomruk is korgott, így szégyenszemre üres tarisznyával kullogtak vissza a szálláshelyükre. Most már nem hangoskodtak, szomorúan vették tudomásul, hogy a nagyszabású ünneplést megegette a fene.

Az asszonyok és a gyerekek már sejtették, hogy a vadászok nem jártak szerencsével, és nem lesz olyan nagy az az ünnep, így - menteni ami még menthető - maguk indultak el kosaraikkal, hogy a környéken összegyűjtsenek valami ehetőt. Az éjszaka nagy eső volt, így a nedves növényeken sok apró állatot láttak mászkálni. Ilyeneket korábban is láttak már, de addig jóformán figyelemre sem méltatták ezeket. Most azonban kényszerűségből összeszedték az apró állatokat. A törzs az ünnepre kínai szakácsot bérelt fel, aki ígérte, hogy fűszereivel jól meg tudja bolondítani a legkülönfélébb ételeket. Az asszonyok rábízták hát a csúszómászókat, hogy kezdjen velük valamit. A kínai beszórta a kondérba a lassan vonagló állatokat, azután előszedte a

keleti növényekből álló ízesítőszereket és meghintette velük a kondér fortyogó tartalmát. Egy másik kondérban nagy adag káfrányos teflicét is párolt az apró húsokhoz köretnek. (A kínai jó szakács volt, több évezredes recepteket ismert.)

A felsült vadászok éppen a végszóra érkeztek. Az izletes csemege ínycsiklandó illata hamarosan elfeledtette velük a kudarc miatti rosszkedvüket. Kíváncsian kérdezték a kínai szakácsot, mi ez az étvágygerjesztő étel amit főzött nekik? A kínai készségesen megadta a választ, ami így hangzott: " chi-ga ". Kitűnő, felséges, örvendeztek a törzs tagjai . Igazán felséges étel az a "csiga" . Honnét is tudhatták volna, hogy a szakács nem magát az állatot, hanem az ételt nevezte meg? Azt sem tudták, hogy a kínaiak szívesen adnak az ételeiknek költői hangzású neveket, amelyből sok minden kiderül, a legkevésbé az, hogy miből készül. A törzs tagjai kínaiul végképp nem értettek, honnan is sejtették hogy a " Chi - Ga " szó alatt mit kell érteni ? Ma már tudjuk, hogy a szó pontos és szó szerinti fordításban a következőt jelenti: " Pompás apró falatok

különleges ünnepi alkalmakra. (Az ékezethibák nem elírások és nem a fordítási hibái. A kínaiak ugyanis a mai napig sem tudják az ő és ü betűkre rámondani a pontokat, holott a mongol testvérek ebben nagy mesterek.).

Tiszteletre méltó őseink tehát nekiláttak az ünneplésnek, a nagy zabálásnak. Ezúttal kegyesek voltak, mindenkinek bőven jutott, a lakomából az asszonyok és a gyerekek sem maradtak ki. Ők kitunkolhatták a kondérokot, sőt, a kínai szakács sem maradt ki a jóból, ő egyedül lenyalogathatta a főzőkanalat. A nagy lakoma után a vadászok tele hassal ledőltek az árnyékba "kissé böfögni". Az egyikük, akinek a szemöldökcsontja még erősen emlékeztetett fákon lakó őseikre - ő maga azt állította, hogy csak erős szemöldöksérve van - két böffetés között azt mondta, hogy egy nap után ne hagyják abba az ünneplést, "elvégre már kultúrált nép vagyunk, ünneplünk egy egész hónapig". Egy másik bölcs előrelátással megjegyezte, hogy ha egy hónapig egyfolytában ünnepelnek, kipusztíthatják a környék összes csigáját és ekkor hogyan tovább? Hát ha

elfogynak a csigák, egy nappal akkor is tovább ünnepelhetünk, mondja a javaslattevő. Akkor majd megesszük a kínai szakácsot. Ha apróra vagdaljuk, illik majd hozzá káfrányos teflice.

Végezetül a majdnem kútbaesett nagyszabású ünneplés fényesen sikerült, és mintegy az ünnep melléktermékeként az emberréválás 10. évfordulójára megnevezetett az első nagy állatcsoport is. A malakológusok pedig büszkék lehetnek arra, hogy kutatásaik tárgya, a csigák elnevezése az összes állatfaj közül elsőként történt meg.